

CIF

Comissió d'Igualtat i Feminismes
Parlament de Catalunya

Sessió 40. Dilluns, 18 de març de 2024. XIV legislatura

DOSSIER

ORDRE DEL DIA

1. Compareixença d'una representació de l'Observatori contra l'Homofòbia davant la Comissió d'Igualtat i Feminismes per a presentar l'informe «L'estat de l'LGTBI-fòbia a Catalunya 2022». Tram. 357-01257/13 Comissió d'Igualtat i Feminismes. Compareixença.
 2. Proposta de resolució de suport a Vanessa Mendoza i els defensors dels drets sexuals i reproductius a Andorra. Tram. 250-01239/13 Grup Parlamentari d'Esquerra Republicana, Grup Parlamentari de la Candidatura d'Unitat Popular - Un Nou Cicle per Guanyar, Grup Parlamentari d'En Comú Podem. Debat i votació (text presentat: BOPC 724, 26).
 3. Proposta de resolució sobre les condicions del servei d'atenció domiciliària. Tram. 250-01286/13 Grup Parlamentari Socialistes i Units per Avançar. Debat i votació (text presentat: BOPC 755, 27).
 4. Sol·licitud de compareixença de Lucía Egaña, doctora en comunicació audiovisual amb una tesi sobre postporno, davant la Comissió d'Igualtat i Feminismes perquè informi sobre la pornografia amb un enfocament feminista. Tram. 356-01436/13 Susanna Segovia Sánchez, del Grup Parlamentari d'En Comú Podem. Debat i votació de la sol·licitud de compareixença.
-

Punt 2 | Debat i votació

Proposta de resolució de suport a Vanessa Mendoza i els defensors dels drets sexuals i reproductius a Andorra

250-01239/13

PRESENTACIÓ: GP ERC, GP CUP-NCG, GP ECP

Reg. 116618 / Admissió a tràmit: Mesa del Parlament, 05.12.2023

A la Mesa del Parlament

Marta Vilalta i Torres, portaveu del Grup Parlamentari d'Esquerra Republicana, Jenn Díaz Ruiz, portaveu a la Comissió d'Igualtat i Feminismes del Grup Parlamentari d'Esquerra Republicana, Dani Cornellà Detrell, portaveu del Grup Parlamentari de la Candidatura d'Unitat Popular - Un Nou Cicle per Guanyar, Basha Changue Canalejo, portaveu a la Comissió d'Igualtat i Feminismes del Grup Parlamentari de la Candidatura d'Unitat Popular - Un Nou Cicle per Guanyar, David Cid Colomer, portaveu del Grup Parlamentari d'En Comú Podem, Susanna Segovia Sánchez, portaveu a la Comissió d'Igualtat i Feminismes del Grup Parlamentari d'En Comú Podem, d'acord amb el que estableixen els articles 167 i 168 del Reglament del Parlament, presenten la Proposta de resolució de suport a la Vanessa Mendoza i a les defensores dels drets sexuals i reproductius a Andorra, per tal que sigui substanciada davant la Comissió d'Igualtat i Feminismes, amb el text següent.

Així mateix, sol·liciten que la Mesa del Parlament acordi que aquesta Proposta de Resolució es tramiti pel procediment d'urgència extraordinària, d'acord amb el que estableix l'article 107 del Reglament del Parlament.

Exposició de motius

Actualment, la situació dels drets sexuals i reproductius a Andorra, especialment pel que fa a l'avortament, genera preocupacions en la comunitat internacional. Les restriccions legals i la manca d'accés a serveis segurs posen en perill la llibertat de les dones i de les persones gestants. Malgrat les ratificacions d'acords internacionals amb la ONU i el Consell d'Europa, la integració efectiva d'aquests tractats en els àmbits judicial i legislatiu és insatisfactòria i insuficient. Si les obligacions d'informar als organismes internacionals es veuen compromeses, es reforça la necessitat que les associacions civils exerceixin el seu deure i dret de vetllar per aquest procés, participant activament en fòrums com la ONU i Europa, exigint rendició de comptes i exposant possibles omissions dels governs.

Aquesta tasca de vigilància, fiscalització i observació internacional és essencial i un element clau per a la garantia i el respecte pels drets humans, i per assegurar la transparència i la responsabilitat governamental. Cal que les institucions actuïn sota els principis de diligència deguda, incorporada en la Llei catalana 17/2020, que és l'obligació dels poders públics d'adoptar mesures legislatives i de qualsevol altre ordre per actuar amb l'agilitat i eficiència necessàries en casos de violència masclista, que és una vulneració dels drets humans de les dones. Tota actuació que es fa sense respectar aquest principi, és considerat violència institucional.

Andorra va adherir-se a la Convenció sobre l'eliminació de totes les formes de discriminació contra la Dona (CEDAW) l'any 1997 i va ratificar la Convenció contra la Tortura i Altres Tractes o Penes Cruels, Inhumans o Degradants (CAT) l'any 2006.

La recomanació general 35 de la CEDAW recull, en el seu punt 18, que les violacions de la salut i els drets sexuals i reproductius de la dona, com ara la esterilització forçada, l'avortament forçat, l'embaràs forçat, la tipificació com a delictes de l'avortament, la denegació o la postergació de l'avortament sense risc i l'atenció posterior a l'avortament, la continuació forçada de l'embaràs i l'abús i maltractament de les dones i les nenes que busquen informació sobre salut, béns i serveis sexuals i reproductius, són formes de violència per raó de gènere que, segons les circumstàncies, poden constituir tortura o tracte cruel, inhumà o degradant.

Vanessa Mendoza, activista defensora dels drets sexuals i reproductius a Andorra, afronta una sanció de 6.000 euros i una indemnització addicional de 6.000 euros acusada d'afectar la reputació internacional de l'executiu andorrà per les seves declaracions acusant Afers Socials de pràctiques impròpies, com a defensora del dret a l'avortament i el dret al propi cos a Andorra, i s'enfronta també a una inhabilitació de sis mesos per a càrrecs públics.

La Vanessa va participar en el comitè de seguiment i vigilància de la CEDAW, en el qual s'hi reconeix expressament la participació de la societat civil organitzada com a garantia que els estats no esdevinguin impunes, i és arran de les seves declaracions en la convenció de les Nacions Unides que va ser acusada.

Amb el suport d'organitzacions com Amnistia Internacional, Center of Reproductive Rights, Women Link's WorldWide i la Campanya pel Dret a l'Avortament, es prepara per a la defensa internacional.

Després de quatre anys, el 4 de desembre està programat el judici a Vanessa Mendoza i Stop Violències.

Per aquests motius, els grups parlamentaris sotasignats presenten la següent:

Proposta de resolució

El Parlament de Catalunya:

1. Expressa la seva inquietud per la limitació de drets sexuals i reproductius a Andorra, especialment pel que fa a la legislació sobre l'avortament, prohibit en totes les seves excepcions.
2. Manifesta que els estats que s'adhereixen o ratifiquen els convenis, han de considerar les recomanacions internacionals, i aquells que són d'obligat compliment en l'ordenament jurídic, han de ser assumits de forma sistemàtica.
3. Alerta del risc que comporta pel sistema multilateral que una democràcia assenyali i persegueixi algú per les seves declaracions a una convenció de les nacions Unides.
4. Considera que l'ofensiva dels grups antigènere demana una resposta ferma per part de la comunitat internacional, defensant la justícia, la llibertat i la igualtat davant d'aquesta ofensiva global creixent.
5. Expressa el seu suport a les defensores dels drets humans, sexuals i reproductius a Andorra i arreu del món. Així mateix, es compromet a cooperar i

col·laborar amb altres entitats i institucions per contribuir a un canvi positiu a Andorra, tot i respectant l'evolució legislativa a Andorra, que pretén avançar definitivament en els drets reproductius de les dones i alhora mantenir el sistema institucional del copríncipat.

6. Observa amb preocupació les acusacions a l'activista Vanessa Mendoza, i tot i respectar la tasca judicial d'Andorra, vol expressar-li el seu suport.

El Parlament de Catalunya insta el Govern a:

7. Instar, a través dels mecanismes pertinents, les autoritats andorranes a revisar la legislació i respectar els Tractats Internacionals adherits o ratificats per l'estat andorrà, per assegurar el dret de les dones a decidir sobre el seu propi cos.

Palau del Parlament, 28 de novembre de 2023

Marta Vilalta i Torres, GP ERC; Dani Cornellà Detrell, GP CUP-NCG; David Cid Colomer, GP ECP, portaveus. Jenn Díaz Ruiz, GP ERC; Basha Changue Canalejo, GP CUP-NCG; Susanna Segovia Sánchez, portaveus a la CIF GP ECP

Punt 3 | Debat i votació

Proposta de resolució sobre les condicions del servei d'atenció domiciliària

250-01286/13

PRESENTACIÓ: GP PSC-UNITS

Reg. 120901 / Admissió a tràmit: Mesa del Parlament, 30.01.2024

A la Mesa del Parlament

Alicia Romero Llano, portaveu, Raúl Moreno Montaña, portaveu adjunt, Gemma Lienas Massot, diputada, Pol Gibert Horcas, diputat del Grup Parlamentari Socialistes i Units per Avançar, d'acord amb el que estableixen els articles 167 i 168 del Reglament del Parlament, presenten la Proposta de resolució sobre les condicions del Servei d'Atenció Domiciliària (SAD), per tal que sigui substanciada davant la Comissió d'Igualtat i Feminismes, amb el text següent:

Exposició de motius

L'autonomia personal és la sensació interna que sent la persona de ser capaç d'afrontar la seva pròpia vida, existència i realitat. La persona té recursos interns adequats per gestionar i superar dificultats, obstacles i frustracions pròpies del viure. L'autonomia personal també implica el dret de cada persona de poder prendre les decisions que afecten la seva vida personal, i especialment el de poder viure on vulgui i ser atès per les persones (assistència personal) que vulgui.

La *Ley 39/2006, de 14 de diciembre, de Promoción de la Autonomía Personal y Atención a las personas en situación de dependencia* diu «L'atenció a les persones en situació de dependència i la promoció de la seva l'autonomia personal constitueix un dels principals reptes de la política social dels països desenvolupats. El repte no és altre que atendre les necessitats de les persones que, per trobar-se en situació d'especial vulnerabilitat, requereixen suports per desenvolupar les activitats essencials de la vida diària, assolir una major autonomia personal i poder exercir plenament els seus drets de ciutadania.»

El reconeixement dels drets de les persones en situació de dependència ha estat posat de manifest per nombrosos documents i decisions d'organitzacions internacionals, com l'Organització Mundial de la Salut, el Consell d'Europa i la Unió Europea. El 2002, sota la presidència espanyola, la Unió Europea va decidir tres criteris que havien de regir les polítiques de dependència dels Estats membres: universalitat, alta qualitat i sostenibilitat en el temps dels sistemes que s'implantin.

Segons l'IDESCAT, a Catalunya, «l'índex de dependència de la gent gran (nombre de persones de 65 anys i més i per cada 100 persones de 15 a 64 anys) ha passat de 28,8 a 28,9 i l'índex d'envelliment (persones majors de 65 anys per cada 100 menors de 15 anys) ha passat de 124,2 a 127,1.»

Diversos estudis posen de manifest la clara correlació existent entre l'edat i les situacions de discapacitat (més del 32% de les persones majors de 65 anys tenen algun tipus de discapacitat, percentatge que es redueix a un 5%

per a la resta de la població. A aquesta realitat, derivada de l'envelliment, s'ha d'afegir la dependència per raons de malaltia i altres causes de discapacitat o limitació. Un 9% de la població espanyola, segons l'Enquesta sobre Discapacitats, Deficiències i Estat de Salut de 1999, presenta alguna discapacitat o limitació que li ha causat, o pot arribar a causar, una dependència.

Segons definició de la Generalitat, el Servei d'Atenció Domiciliària (SAD) a Catalunya és el conjunt organitzat i coordinat d'accions que es realitzen a la llar de l'usuari, dirigides a proporcionar atencions personals, de caràcter urgent, ajuda a la llar i suport social a aquelles persones o famílies amb situació de mancança d'autonomia personal, dificultats de desenvolupament o problemàtiques familiars especials.

Les funcions que fan les treballadores (el 93% són dones) del SAD són les d'atenció personal, ajuda a la llar, suport social i familiar, de relació amb l'entorn, entre d'altres. El SAD, doncs, és un servei indispensable per a cobrir necessitats bàsiques del treball de la cura. Els treballs de la cura són indispensables per mantenir la vida, a més de ser una obligació democràtica. Si volem rebre cures, n'hem d'atorgar. Hem viscut uns quants segles amb el paradigma de l'ètica de la justícia; ara ja fa temps que s'hi ha incorporat l'ètica de la cura.

Tot i ser una ocupació en ràpid creixement, s'observa un incompliment dels principis bàsics de l'acció preventiva en relació amb l'avaluació de riscos laborals, la disponibilitat de mitjans tècnics d'ajuda i la vigilància de la salut amb finalitat preventiva. Cal millorar les condicions laborals que incideixen en la seva salut física i psicosocial. Urgeix la implementació de protocols i intervencions que protegeixin les treballadores o treballadores AAD davant qualsevol tipus de violència (verbal, física, sexual).

De sempre, s'ha reservat la feina de la cura a les dones (privada, no remunerada i sense prestigi social), per tant, no és estrany que es traslladi aquest efecte quan es converteix en un sector ocupacional: les dones hi estan sobre representades i mal pagades. Aquests serveis els fan, doncs, dones, la majoria de les quals són dones en situació de vulnerabilitat: separades, vídues, migrants o dones procedents de la violència de gènere.

A Barcelona hi ha unes 4.000 treballadores del SAD i a Catalunya unes 10.000. Un elevat nombre fa menys de 29 hores setmanals amb jornades partides que impedeixen complementar aquesta feina amb una altra. Cobren de mitjana un sou d'uns 700 euros. Aproximadament cada treballadora fa cinc domicilis diaris, tot i que varia en funció del grau de dependència de l'usuari. En el grau 1, fan 50 minuts d'atenció i 10 els són imputables al desplaçament. Per posar un exemple de la quantitat de persones usuàries noves que té el servei: només a Barcelona actualment cada dia entren al Servei d'Ajuda a Domicili (SAD) 6 persones, sobretot dones.

Així doncs, aquest sector es troba molt precaritzat per dues raons: perquè parteix de la idea que les cures s'havien de fer gratuïtament i, per tant, no es valoren, i perquè està majoritàriament ocupat per dones, i els sectors on hi ha sobretot mà d'obra femenina es devaluen (vegeu què ha passat al sector medicina quan hi han entrat les dones, o al sector bancari als EUA). Actualment, hi podem afegir una tercera raó: que la majoria de dones que hi treballen són dones migrades, que venen d'indrets molt pobres del planeta, i això encara devalua més la feina.

Per aquests motius, el Grup Parlamentari Socialistes i Units per Avançar presenta la següent:

Proposta de resolució

El Parlament de Catalunya insta el Govern a:

1. Fer un seguiment i auditories de les encomanes i licitacions, i presentar-ne els resultats en el termini de sis mesos, valorant les ajudes tècniques, la conciliació laboral, i el percentatge de parcialitat de la jornada.
2. Obrir a Inspecció de Treball una línia de contacte directe i permanent especialitzada en Treballadores del SAD perquè puguin entrar una denúncia en cas que hagin patit qualsevol vulneració dels seus drets.
3. Implantar la signatura d'un pla de treball que comprometi i hagin de signar les tres parts: empresa, usuari i treballadora del SAD.
4. Eliminar la bossa d'hores, de manera que si una treballadora del SAD no pogués fer totes les hores per una raó aliena a la seva voluntat (per èxits de l'usuari, per hospitalització, etc.) l'empresa s'ha de fer càrrec de l'imprevist i la treballadora tindrà dret a tot el salari.
5. Exigir en els contractes que les empreses tinguin un equip format per una treballadora social i una psicòloga a qui puguin recórrer les treballadores del SAD quan la situació d'un usuari ho requereixi.
6. Exigir en els contractes que les empreses tinguin una coordinadora tècnica que s'encarregui de les feines de gestió i administratives.
7. Exigir en els contractes que les empreses tinguin programes de formació continuada per a les treballadores del SAD.
8. Exigir a les empreses que l'hora de servei sigui com a mínim d'1 hora i que els desplaçaments no es puguin detreure d'aquesta hora de servei a l'usuari, i eliminant, doncs, l'actual sistema de 50+10 (50' de servei i 10' de desplaçament)
9. Exigir que, a les licitacions, es tinguin en compte una sèrie de criteris per a millorar les seves condicions, com poden ser aprovar clàusules d'adjudicació que fomentin la paritat de gènere, prioritzant la contractació de dones en situació de violència de gènere, i la contractació de dones en llocs de responsabilitat i/o establir un sistema de puntuació que premii la integració de personal amb contractes indefinits, amb màxima puntuació per les empreses més compromeses i decreixent proporcionalment per a la resta, sempre que compleixin amb un mínim establert.
10. Exigir a la Generalitat que insti a les Administracions públiques que presten serveis d'acció domiciliària que designin una figura tecnicojurídica que faci seguiment del compliment estricte del contracte subscrit entre l'administració i les empreses.
11. Exigir al Govern de Catalunya a que faci efectiu el pagament del 100% del preu/hora de SAD que marca la Llei als ajuntaments a través del Contracte Programa de Serveis Socials.

Palau del Parlament, 23 de gener de 2024

Alícia Romero Llano, portaveu; Raúl Moreno Montaña, portaveu adjunt;
Gemma Lienas Massot, Pol Gibert Horcas, diputats, GP PSC-Units